

Högskoledirektör
Kersti Hedqvist

Kulturdepartementet
Enheten för kultur och kulturmiljö

Yttrande över Statens kulturråds och Konstnärsnämndens redovisning av uppdrag att lämna förslag om organisationsförändring

(Ku 2024/00280)

Kungl. Musikhögskolan (KMH) är inte formell remissinstans för remissen av Statens kulturråds och Konstnärsnämndens redovisning av uppdrag att lämna förslag om organisationsförändring. Ett beslut om sammanslagning kan dock påverka verksamma vid KMH samt KMH:s alumner varför ett KMH valt att avlämna ett yttrande.

Konstnärsnämnden är Sveriges expertmyndighet när det gäller kulturskapares villkor och konstnärspolitik, unik i sitt slag. Ända sedan 70-talet har myndigheten fungerat som en garant för ett konstnärspolitiskt perspektiv i svensk kulturpolitik och bidragit till att tusentals konstnärer och kulturskapare genom åren kunnat utveckla sina konstnärskap och försörja sig inom sina yrken. En offensiv konstnärspolitik är en förutsättning för att kunna uppnå de nationella kulturpolitiska målen, såväl självständighetsmålet, som delaktighets- och samhällsmålet. Ett av Konstnärsnämndens främsta uppdrag enligt regleringsbrevet är att värna konstnärers och kulturskapares konstnärliga frihet. Eftersom Konstnärsnämnden styrs av färre horisontella mål än Kulturrådet (jfr förordningarna) har Konstnärsnämnden bättre förutsättningar att främja både konstnärlig kvalitet och konstnärlig frihet än Kulturrådet. Konstnärlig frihet och mångfald inom kulturområdet gynnas dessutom av tillgång till flera finansieringskällor. Att medel kommer från olika aktörer är nödvändigt för att skapa ett självständigt och starkt kulturliv och för att främja verklig kulturell mångfald. Centralstyrning genom myndighetssammanslagning riskerar i stället att leda till ökad likriktning på kulturområdet. En maktcentrering i detta avseende är därför inte önskvärd.

Konstnärer och kulturskapare skulle uppleva problem med att det finns fler än en myndighet att vända sig till på området. För dem är det tvärtom en fördel att Konstnärsnämnden och Kulturrådet utgör skilda verksamheter, kompletterar varandra och har olika målgrupper. Konstnärsnämnden riktar sig till enskilda och Kulturrådet i första hand till grupper/verksamheter. Den uppdelningen är viktig eftersom enskilda kan arbeta mot – eller till och med vara i beroendeställning till – verksamheter som stöds av Kulturrådet. Att lägga dessa två bidragsfunktioner inom en och samma myndighet kan därmed bli negativt för de enskilda kulturskaparna.

Det är därför fel väg att gå att låta den viktigaste myndigheten för främjande av konstnärers och kulturskapares sociala och ekonomiska villkor uppgå i en annan. En sådan inordning innebär enligt KLYS stora risker för den nationella konstnärspolitiken till nackdel för landets yrkesverksamma konstnärer och kulturskapare, och därmed också till nackdel för kulturella och kreativa branscher i stort, där kulturskaparna utgör kärnan.

- Under 2022 överfördes Musikverkets främjandeuppdrag till Kulturrådet. Många musikorganisationer har påpekat att det har funnits otydlighet kring hur uppdraget organiserades inom Kulturrådet. Musikverksstödet reducerades med en miljon och förändrades från att ha varit ett innovationsstöd till att omdefinieras till ett mer allmänt musikändamål. Även om personalen följde med från Musikverket, påverkades den tidigare snabbfotade kommunikationen och produktiviteten. En jämförelse kan dras med Kulturbryggan – där arbetssättet och profilen behölls när den överfördes till Konstnärsnämnden.
- Vi menar, som KLYS lyft i flera sammanhang, att arbetet med en eventuell sammanslagning bör avvakta den pågående utredning om mindre myndigheters uppgifter och organisering, som ska vara klar den 15 december 2024 (dir 2023:132).